Ceturtdiena, 2019. gada 24. oktobris

P9_TA(2019)0042

LGBTI personu stāvoklis Ugandā

Eiropas Parlamenta 2019. gada 24. oktobra rezolūcija par LGBTI stāvokli Ugandā (2019/2879(RSP))

(2021/C 202/10)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Ugandu,

— ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par diskrimināciju seksuālās orientācijas dēļ, jo īpaši 2014. gada 4. februāra rezolūciju par ES ceļvedi homofobijas un ar dzimumorientāciju un dzimumidentitāti saistītas diskriminācijas apkarošanai ([1]) un 2019. gada 14. februāra rezolūciju par turpmāko pasākumu sarakstu LGBTI līdztiesības sekmēšanai (2019–2024) ([2]),

— ņemot vērā ES augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas Padomes ģenerālsekretāra 2019. gada 9. oktobra kopīgo deklarāciju par Eiropas un Pasaules dienu pret nāvessodu,

— ņemot vērā 2019. gada 17. maijā ES vārdā sniegto augstās pārstāves Federikas Mogerīni deklarāciju, atzīmējot Starptautisko dienu pret homofobiju, transfobiju un bifobiju,

— ņemot vērā ES 2018. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē (sadaļa par Ugandu), ko Eiropadome pieņēma 2019. gada 13. maijā,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu, 3. panta 5. punktu, 21., 24., 29. un 31. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 10. un 215. pantu, kas Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm uzliek par pienākumu attiecībās ar pārējo pasauli aizstāvēt un veicināt vispārējo cilvēktiesību ievērošanu un fizisko personu aizsardzību un būtisku cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā pieņemt ierobežojošus pasākumus,

— ņemot vērā starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā, tostarp Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā ietvertās saistības,

— ņemot vērā Eiropas Savienības Padomes instrumentu kopumu, ar ko veicina un aizsargā to, ka lesbietes, geji, biseksuāļi un transpersonas var izmantot visas cilvēktiesības (LGBTI paredzētais instrumentu kopums),

— ņemot vērā ES pamatnostādnes lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (LGBTI) visu cilvēktiesību veicināšanai un aizsardzībai,

— ņemot vērā ES pamatnostādnes jautājumā par nāvessodu, par spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu un pazemojošu rīcību vai sodīšanu un par cilvēktiesību aizstāvjiem,

— ņemot vērā ANO Cilvēktiesību padomes jaunāko vispārējo regulāro pārskatu par Ugandu,

— ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 21. pantu, ar ko aizliedz diskrimināciju seksuālās orientācijas dēļ,

— ņemot vērā 1966. gada Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*), kuram Uganda ir pievienojusies kopš 1995. gada,

([1]) OV C 93, 24.3.2017., 21. lpp.
([2]) Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0129.

— ņemot vērā partiju kopīgo vēstuli, ko 2019. gada 15. oktobrī parakstīja 70 EP deputāti, par LGBTI kopienas vajāšanu Ugandā,

— ņemot vērā 2014. gada 13. marta rezolūciju par apspriežu sākšanu par Ugandas un Nigērijas līdzdalības apturēšanu Kotonū nolīgumā, ņemot vērā nesen pieņemtos tiesību aktus par homoseksualitātes kriminalizāciju ([3]),

— ņemot vērā ĀKK un ES partnerattiecību nolīgumu (Kotonū nolīgumu) un jo īpaši tā 8. panta 4. punktu par nediskriminēšanu,

— ņemot vērā Jogjakartas principus ("Principi un valstu pienākumi attiecībā uz starptautisko cilvēktiesību aktu piemērošanu seksuālās orientācijas, dzimtes identitātes, dzimtes izpausmes un dzimumpazīmju ziņā"), kas pieņemti 2006. gada novembrī, un 10 papildu principus ("plus 10"), kas pieņemti 2017. gada 10. novembrī,

— ņemot vērā Ugandas Republikas konstitūciju,

— ņemot vērā Reglamenta 144. panta 5. punktu un 132. panta 4. punktu,

A. tā kā pēdējo nedēļu laikā Ugandas varas iestādes ir aizvien vairāk paudušas ārkārtīgi homofobiskus izteikumus, jo īpaši par ētikas un integritātes jautājumiem atbildīgais valsts ministrs *Simon Lokodo*, kurš 2019. gada 10. oktobrī paziņoja par plāniem no jauna ieviest pret homoseksualitāti vērstu tiesību aktu, kas iekļautu nāvessodu par vainu pastiprinošu homoseksualitāti; tā kā vairāki Ugandas parlamenta deputāti arī atbalsta ierosināto jauno tiesību aktu;

B. tā kā 12. oktobrī valdības runaspersona *Ofwono Opondo* apstiprināja, ka valdība neplāno ieviest nekādus jaunus tiesību aktus attiecībā uz LGBTI darbībām, jo pašreizējie krimināl kodeksa noteikumi esot pietiekami; tā kā to apstiprināja prezidenta *Y. Museveni* vecākais preses sekretārs;

C. tā kā pašreizējie krimināl kodeksa noteikumi pārkāpj cilvēktiesības un paredz kriminālatbildību par homoseksualitāti; tā kā saskaņā ar Ugandas krimināl kodeksa 145. un 146. pantu, kas cita starpā paredz kriminālatbildības noteikšanu par "pretdabiskām dzimumattiecībām", seksuālas darbības viena dzimuma personu starpā joprojām ir nelikumīgas un par tām var piemērot pat mūža ieslodzījumu, un daudzi spēkā esošie tiesību akti pieļauj diskrimināciju pret LGBTI, ierobežojot viņu piekļuvi nodarbinātībai, mājoklim, sociālajam nodrošinājumam, izglītībai vai veselības aprūpes pakalpojumiem;

D. tā kā pret homoseksualitāti vērsto tiesību aktu, ar ko aizliedz homoseksualitātes veicināšanu un paredz nāvessodu par homoseksuālām darbībām, pēc prezidenta *Y. Museveni* iniciatīvas ieviesa jau 2014. gadā, taču Ugandas konstitucionālā tiesa to galu galā atzina par spēkā neesošu; tā kā starptautiskā sabiedrība kopumā ir stingri nosodījusi ierosināto tiesību aktu un daudzi līdzekļu devēji, to starpā ES dalībvalstis, Amerikas Savienotās Valstis un Pasaules Banka, pieņēma lēmumu uz laiku apturēt attīstības palīdzību valstij;

E. tā kā šie notikumi diemžēl atklāj LGBTI šausminošo stāvokli Ugandā, kur homofobiski uzskati ir plaši izplatīti; tā kā cilvēktiesību organizācijas regulāri ziņo par sabiedrībā pastāvošo diskrimināciju, naida noziegumiem un kampaņām pret homoseksualitāti, cita starpā aizskarošu izturēšanos, piekaušanu, izspiešanu, padzīšanu, patvaļīgu apcietināšanu un aizturēšanu, kā arī slepkavībām;

F. tā kā saskaņā ar cilvēktiesību grupu informāciju Ugandā ir satraucoši pieaudzis pret LGBTI vērstu uzbrukumu skaits; tā kā saskaņā ar LGBTI organizāciju apvienības "Sexual Minorities Uganda" sniegto informāciju šogad ir nogalināti trīs geji un viena transpersona sieviete un pēdējais nogalinātais ir LGBTI aktīvists *Brian Wasswa*, kuram 2019. gada 4. oktobrī uzbruka viņa mājās;

G. tā kā Ugandas konstitūcija aizliedz diskrimināciju vairāku iemeslu dēļ, bet šajā aizliegumā neietver diskrimināciju seksuālās orientācijas dēļ;

([3]) OV C 378, 9.11.2017., 253. lpp.

Ceturtdiena, 2019. gada 24. oktobris

H. tā kā Eiropas Savienības kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) mērķis ir attīstīt un nostiprināt demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu; tā kā ES attīstības palīdzība Ugandai saskaņā ar valsts indikatīvo programmu 2014.–2020. gadam sasniedz 578 miljonus EUR; tā kā viens no šīs palīdzības galvenajiem mērķiem ir labas pārvaldības veicināšana un nodrošināšana, kā arī cilvēktiesību ievērošana;

I. tā kā Eiropas Attīstības fonda līdzekļu saņēmējiem ir jāievēro stingri nosacījumi attiecībā uz cilvēktiesību ievērošanu, tiesiskumu, reliģijas brīvību un minoritāšu aizsardzību;

J. tā kā 2009. gada maijā saskaņā ar Kotonū partnerattiecību nolīguma 8. pantu Uganda un Eiropas Savienība no jauna apliecināja savu ciešo partnerību politiskā dialogā;

K. tā kā ar ES īstenoto starptautisko sadarbību būtu jāatbalsta ĀKK valstu centieni izstrādāt atbalstošu tiesisku un politisku satvaru un izskaust represīvus tiesību aktus, politiku, praksi, stigmatizāciju un diskrimināciju, kas apdraud cilvēktiesības;

L. tā kā 32 no kopā 54 Āfrikas valstīm paredz kriminālatbildību par viendzimuma attiecībām un tā kā Mauritānijā, Sudānā, Nigērijas ziemeļu daļā un Somālijā par homoseksualitāti soda ar nāvi,

1. pauž dziļas bažas par to, ka Ugandas politiskajās debatēs no jauna tiek diskutēts par likumu, kas vērsts pret homoseksualitāti; stingri nosoda *Simon Lokodo* retoriku, ar ko tiek uzkurināta homofobija un naids, un vēlreiz stingri iestājas pret visu veidu diskrimināciju seksuālās orientācijas dēļ, kā arī pret jebkādu kūdīšanu uz naidu un vardarbību pret LGBTI;

2. pieņem zināšanai prezidenta *Y. Museveni* runaspersonas paziņojumu, kurā viņš noliedz valdības nodomu ierosināt jaunu likumprojektu, un aicina Ugandas valdību neatkāpties no šā paziņojuma;

3. uzsver, ka diskriminācija pret LGBTI grauj Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā apstiprinātos cilvēktiesību pamatprincipus; atgādina, ka seksuālā orientācija un dzimtiskā identitāte ir jautājumi, uz kuriem attiecas fiziskas personas tiesības uz privātumu, ko aizsargā ar starptautiskām tiesībām un valstu konstitūcijām;

4. kategoriski noraida nāvessoda piemērošanu jebkādos apstākļos, arī jebkādus tiesību aktus, ar kuriem tiktu paredzēts nāvessods par homoseksualitāti; aicina ES un tās dalībvalstis turpināt dialogu ar Ugandas valdību, lai panāktu tās nostājas par nāvessodu pārskatīšanu;

5. pauž nožēlu par to, ka Ugandas tiesību akti joprojām ir ļoti diskriminējoši pret LGBTI, un mudina Ugandas iestādes pārskatīt visus tiesību aktus, kas paredz kriminālatbildību par homoseksualitāti un LGBTI aktīvismu, jo īpaši krimināLkodeksa 145. un 146. pantu;

6. atgādina Ugandas valdībai par tās saistībām ievērot starptautiskās cilvēktiesības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un Kotonū nolīgumu;

7. pauž dziļas bažas par vispārējo situācijas pasliktināšanos Ugandā attiecībā uz LGBTI cilvēktiesību ievērošanu, tostarp par viņu sociālo tiesību, vārda brīvības, dzimumu līdztiesības tiesību un tiesību uz mājokli pārkāpumu pieaugumu; nosoda neseno *Brian Wasswa* slepkavību un pauž nožēlu par satraucošo skaitu cietušo, pret kuriem vērsta vardarbība — tostarp no valsts drošības spēku puses — viņu seksuālās orientācijas dēļ; mudina Ugandas iestādes rūpīgi un objektīvi izmeklēt jebkādu vardarbību vai uzbrukumus, kas vērsti pret LGBTI, un saukt vainīgos pie atbildības;

8. aicina Ugandas valdību stiprināt policijā pieejamos tiesību aizsardzības mehānismus saistībā ar cilvēktiesību pārkāpumiem, lai nodrošinātu, ka policijas darbinieki pilda savu pienākumu aizsargāt visu cilvēku, tostarp LGBTI kopienas locekļu, tiesības, un garantēt, ka visi cilvēktiesību aizstāvji un NVO, kas Ugandā strādā LGBTI kopienas vārdā, spēj jebkādos apstākļos turpināt savu likumīgo darbību, arī īstenot tiesības uz biedrošanās brīvību, nebaidoties no represijām un bez jebkādiem ierobežojumiem;

9. atgādina par Ugandas saistībām ievērot cilvēktiesības un pamatbrīvības saskaņā ar Kotonū nolīgumu un starptautiskajām tiesībām;

10. aicina ES delegāciju Ugandā turpināt cieši uzraudzīt LGBTI stāvokli un aktīvi atbalstīt vietējās pilsoniskās sabiedrības organizācijas, cilvēktiesību aizstāvjus un LGBTI; uzsver, ka ir svarīgi uzlabot informētību un izprast LGBTI un viņu ģimeņu stāvokli;

11. aicina ES dialogā ar Ugandas iestādēm efektīvi un pilnībā izmantot Kotonū nolīguma 8. pantā paredzēto politisko dialogu, kā arī LGBTI instrumentu kopumu un tam pievienotās pamatnostādnes, lai palīdzētu dekriminalizēt homoseksualitāti, mazināt vardarbību un diskrimināciju un aizsargāt LGBTI cilvēktiesību aizstāvjus;

12. vēlreiz aicina Komisiju un Padomi visos turpmākos nolīgumos, kas aizstās Kotonū nolīgumu, iekļaut konkrētu norādi par nediskriminēšanu seksuālās orientācijas dēļ;

13. aicina ES pastiprināt cilvēktiesību aizsardzību un veicināšanu Ugandā, jo īpaši sniedzot mērķtiecīgu atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un pilnībā īstenojot ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem;

14. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / augstajai pārstāvei Savienības ārlietās un drošības politikas jautājumos, Ugandas prezidentam, Ugandas parlamentam, kā arī Āfrikas Savienībai un tās iestādēm.